

106. rocznica wybuchu I wojny światowej

We wtorek (28.07) przypada 106. rocznica wybuchu I wojny światowej. Wielka Wojna angażowała miliony ludzi po obu stronach konfliktu oraz dokonała olbrzymich spustoszeń na terenie Europy. Skutkiem politycznym wojny było m.in. zakończenie hegemonii Rosji, Niemiec i Austro – Węgier w Europie, oraz odrodzenie się dawnych państw w Europie Środkowo – Wschodniej w tym Polski, zwiększenie roli Stanów Zjednoczonych w stosunkach międzynarodowych oraz powstanie Rosji Sowieckiej.

Dnia 28 lipca 1914 r. Austro - Węgry wypowiedziały wojnę Serbii. Władze tego państwa odrzuciły austro - węgierskie ultimatum, którego warunkiem miało być udzielenie zgody przez serbski rząd na przeprowadzenie śledztwa na terenie Serbii w sprawie zabójstwa arcyksięcia Franciszka Ferdynanda. Habsburski arystokrata zginął 28 czerwca 1914 r. w zamachu Sarajewie, którego sprawcą był serbski nacjonalista Gawiło Princip. Dzień ten jest uznawany za początek wielkiego konfliktu wojennego w Europie.

Według historyków śmierć bratanka Cesarza Austro – Węgier, następcy tronu była jedynie pretekstem do wywołania międzypaństwowego konfliktu zbrojnego. Napięcie między europejskimi mocarstwami nasilało się do momentu wybuchu wojny przez dekady. Niemcy z Francją toczyły spór graniczny o Alzację i Lotaryngię. Wielka Brytania rywalizowała z Niemcami gospodarczo i pod względem zajmowania kolonii. Natomiast Rosja walczyła z Austro- Węgrami oraz Cesarstwem Niemieckim o wpływy na Bałkanach.

Kolejną przyczyną wybuchu I wojny światowej były działania antypaństwowe nacji wchodzących w skład wielonarodowych monarchii.

Wspomniane napięcia między mocarstwami przyczyniły się do podziału stron konfliktów na dwa sojusze: państwa Centralne (Niemcy, Austro-Węgry, Imperium Osmańskie i później Bułgaria) oraz państwa Ententy (Francja, Wielka Brytania i Rosja, potem dołączyło 25 państw, choć nie wszystkie prowadziły walki).

Państwa Centralne zmobilizowały 24,4 mln żołnierzy, natomiast Ententa 38,6 mln. Większe straty poniosły państwa Ententy. Liczyły one 5,3 mln żołnierzy, zaś wśród wojsk wystawionych przez drugą stronę konfliktów zginęło 3,91 mln.

Cezary Rutkowski

